

27 Σεπτεμβρίου 1831

Η δολοφονία του Καποδίστρια

Στα τρεισήμισι χρόνια, από τον Ιανουάριο 1827 ως τον Σεπτέμβριο 1831, ο Καποδίστριας κατάφερε να αναδιοργανώσει τον στρατό με τον Δημήτριο Υψηλάντη και να διώξει τους Τούρκους από τη Ρούμελη (εκτός από την ακρόπολη της Αθήνας) και από την Πελοπόννησο. Πέτυχε να αναγνωριστεί η Ελλάδα ανεξάρτητο κράτος με διεύρυνση των συνόρων που οι δυνάμεις πρότειναν. Εξάλειψε τη ληστοκρατία και την πειρατεία, ίδρυσε παντού δημοτικά σχολεία κι έφτιαξε διδασκαλείο. Οργάνωσε τη γεωργία, ίδρυσε γεωργική σχολή και καθιέρωσε την καλλιέργεια της πατάτας. Δημιούργησε Τράπεζα, έκοψε ελληνικό νόμισμα, οργάνωσε τη Δικαιοσύνη και τα οικονομικά του κράτους και ξόδεψε την προσωπική του περιουσία, τσοντάροντας σε δημόσια έργα. Ουσιαστικά, παρέλαβε χάος και δημιούργησε κράτος.

Τριάντα χρόνια στην υπηρεσία του τσάρου, δεν τα πήγαινε και τόσο καλά με τις δημοκρατικές διαδικασίες. Κυβερνούσε συγκεντρωτικά με συγκαλυμμένη απολυταρχία. Παραμέρισε και δυσαρέστησε τον Μαυροκορδάτο, τους Μαυρομιχάληδες, τον Μιαούλη κι άλλους που μοιράζονταν την εξουσία, πριν να έρθει. Η επιμονή του να θέλει διεύρυνση των συνόρων σε βάρος της Τουρκίας, δυσαρεστούσε μόνιμα τη Γαλλία που παρουσιαζόταν εκείνο τον καιρό ως ο μόνιμος προστάτης του σουλτάνου. Και η ύπαρξή του ανέστελλε την πραγματοποίηση ενός από τους όρους του Πρωτοκόλλου του Λονδίνου: Να εγκαθιδρυθεί στην Ελλάδα κληρονομική βασιλεία. Ξένοι πράκτορες ανέλαβαν δράση: Με ενέργειες του Ανδρέα Μιαούλη, η Ύδρα και η Σύρος αποστάτησαν, ενώ οι Μαυρομιχάληδες υποκίνησαν στάση στη Μάνη. Ο Καποδίστριας απάντησε συλλαμβάνοντας και φυλακίζοντας τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη. Ο αδερφός του Πετρόμπεη, Κωνσταντίνος, και ο ανιψιός του, Γεώργιος, μπήκαν κάτω από αστυνομική παρακολούθηση.

Ο πολιτάρχης, όπως λεγόταν τότε ο αρχηγός της αστυνομίας, αντί να αλλάζει κάθε βδομάδα τους δύο χωροφύλακες συνοδούς των Μαυρομιχαιίων, όπως είχε εντολή, τους άφησε 40 μέρες. Έτσι, οι παρακολουθούμενοι κατάφεραν να τους κάνουν συνεργούς. Λίγες μέρες πριν από τη δολοφονία του Καποδίστρια, οι παρακολουθούμενοι και οι συνοδοί τους

χωροφύλακες μπήκαν σε κατάσταση όπλων στο Ναύπλιο. Οι Μαυρομιχάληδες πήραν δυο καινούρια, αγόρασαν και τσακμακόπετρες, τα δοκίμασαν πυροβολώντας μέσα στο μαγαζί, τα βρήκαν εντάξει, τα πλήρωσαν κι έφυγαν. Την Παρασκευή, 25 του Σεπτεμβρίου, μια γρια πήγε στην πολιτάρχια και κατάγγειλε πως άκουσε τους Κωνσταντίνο και Γεώργιο Μαυρομιχάλη να κουβεντιάζουν με τους δυο χωροφύλακες ότι έπρεπε να σκοτώσουν τον Καποδίστρια το Σάββατο, 26 του Σεπτεμβρίου, μπροστά στην εκκλησία. Η αναφορά έφτασε στον πολιτάρχη που απέφυγε να ειδοποιήσει οποιονδήποτε. Το Σάββατο, 26 Σεπτεμβρίου, ο Καποδίστριας ήταν κρυολογημένος και δε βγήκε από το σπίτι. Η επιχείρηση αναβλήθηκε για την άλλη μέρα.

Πρωί Κυριακής, 27 Σεπτεμβρίου 1831, ο Ιωάννης Καποδίστριας βγήκε από το σπίτι του, στο Ναύπλιο, για να πάει στην εκκλησία του αγίου Σπυριδώνος. Στα σκαλιά, τον πρόλαβαν οι Μαυρομιχάληδες και οι δύο χωροφύλακες. Πυροβόλησαν και οι τέσσερις. Ο κυβερνήτης έπεσε νεκρός. Νεκρός έπεσε και ο Κωνσταντίνος Μαυρομιχάλης, καθώς τον τραυμάτισε ένας από τους φρουρούς του Καποδίστρια και το πλήθος τον λιντσάρισε.

Ο Γεώργιος Μαυρομιχάλης και οι δυο χωροφύλακες πήγαν κατευθείαν στο σπίτι του Γάλλου πρεσβευτή, βαρόνου Ρουάν, όπου βρήκαν καταφύγιο. Ο Μαυρομιχάλης παρέδωσε στον πρεσβευτή το όπλο του και οι χωροφύλακες τέσσερα. Εκεί τους βρήκε και ο πολιτάρχης που φοβήθηκε μήπως αποκαλυφθεί και ο δικός του ο ρόλος.

Ο φρούραρχος του Ναυπλίου, ο Πορτογάλος φιλέλληνας Αντόνιο Φιγκέιρα ντ' Αλμείντα, πήγε στο σπίτι του Γάλλου και ζήτησε να του παραδοθούν οι δολοφόνοι. Ο Ρουάν αρνήθηκε ζητώντας ένταλμα. Ο φρούραρχος γύρισε το απόγευμα με ένταλμα. Το υπέγραφαν τα μέλη της προσωρινής επιτροπής που σχηματίστηκε μετά τη δολοφονία: Ο αδερφός του Ιωάννη, Αυγουστίνος Καποδίστριας, ο αρχηγός του γαλλικού κόμματος, Ιωάννης Κωλλέτης, και ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης. Ο πρεσβευτής απάντησε πως δεν αναγνωρίζει καμιά προσωρινή επιτροπή. Ο Αλμείντα περίπου του είπε: «Ή τους παραδίδεις με το καλό ή θ' αφήσω τα πλήθη να μπουν μέσα, οπότε ούτε για σένα εγγυώμαι ούτε γι' αυτούς».

Παραδόθηκαν, δικάστηκαν και καταδικάστηκαν ο Μαυρομιχάλης και ο ένας χωροφύλακας σε θάνατο, ενώ ο άλλος σε 20 χρόνια φυλακή. Ο Γεώργιος Μαυρομιχάλης εκτελέστηκε. Οι χωροφύλακες αμνηστεύτηκαν. Στα 1838, ο καταδικασμένος σε θάνατο ήταν λοχίας και ο άλλος σωματοφύλακας των Μαυρομιχάληδων.

Η συνέχεια είναι γνωστή: Με τη δολοφονία του Καποδίστρια, ενεργοποιήθηκε το άρθρο του

πρωτοκόλλου του Λονδίνου που όριζε πως η Ελλάδα θα είχε κληρονομική μοναρχία. Ο Όθων έφτασε στο Ναύπλιο στις 25 Ιανουαρίου 1833. Νωρίτερα, στις 30 Αυγούστου 1832, η διάσκεψη του Λονδίνου αποδεχόταν την αξίωση του νεκρού πια κυβερνήτη να γίνει ελληνοτουρκικό σύνορο η γραμμή Άρτας - Βόλου.

1722: Γεννιέται ο πατριώτης του πολέμου για την αμερικανική ανεξαρτησία, Σάμιουελ Άνταμς. Βοήθησε στο «Πάρτι με Τσάι» στη Βοστόνη, όταν άποικοι πέταξαν στη θάλασσα φορτία με τσάι, διαμαρτυρόμενοι κατά των φόρων της μητρόπολης στις αποικίες. Ήταν κυβερνήτης της Μασαχουσέτης κατά την περίοδο 1794 - 97. Πέθανε στις 2 Οκτωβρίου 1803.

1908: Η Βουλγαρία ανακηρύσσεται ανεξάρτητο βασίλειο.

1939: Η Βαρσοβία παραδίνεται στους Γερμανούς εισβολείς μετά από τρεις μέρες και νύχτες αδιάκοπου βομβαρδισμού.

1940: Υπογράφεται στο Βερολίνο, η δεκάχρονη στρατιωτική και οικονομική συμφωνία που επισημοποίησε τον άξονα Γερμανίας - Ιταλίας - Ιαπωνίας.

1941: Στην κατεχόμενη Ελλάδα ιδρύεται το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο (ΕΑΜ).

1964: Μετά από 10μηνη έρευνα, η Επιτροπή Γουόρεν καταλήγει στο ότι ο Λι Χάρβεϊ Όσβαλντ ήταν ο μόνος υπεύθυνος για την δολοφονία του προέδρου των ΗΠΑ, Τζον Φ. Κένεντι. Όμως, μια φωτογραφία που δημοσιεύτηκε αργότερα, έδειχνε τον νεκρό πια Όσβαλντ στην είσοδο της Βιβλιοθήκης, την ώρα του φόνου, να παρακολουθεί την προεδρική πομπή.

1968: Μετά από εγκεφαλικό, αποσύρεται από την πρωθυπουργία της Πορτογαλίας ο επί 36 χρόνια δικτάτορας, Αντόνιο Σαλαζάρ.

1970: Ο βασιλιάς Χουσεΐν και ο Γιασέρ Αραφάτ, ηγέτης της PLO, υπογράφουν στο Κάιρο συμφωνία που δίνει τέλος στον εμφύλιο της Ιορδανίας.

1990: Μετά από εννιά χρόνια στην εξορία, επιστρέφει στην Αλγερία ο πρώτος πρόεδρος της χώρας, Αχμέντ Μπεν Μπελά, που είχε ανατραπεί το 1965 με πραξικόπημα.

1995: Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου καταδικάζει την Βρετανία για τον θάνατο τριών άοπλων επαναστατών του IRA από Βρετανούς μυστικούς στρατιώτες στο Γιβραλτάρ.

1996: Οι Ταλιμπάν του Αφγανιστάν κυριεύουν την πρωτεύουσα Καμπούλ και κρεμούν τον πρώην πρόεδρο Νατζιμπουλάχ.

1998: Στις γερμανικές εκλογές, οι σοσιαλδημοκράτες του Σρέντερ νικούν τους χριστιανοδημοκράτες του Χέλμουτ Κολ και σχηματίζουν κυβέρνηση συνασπισμού με τους Πράσινους (Οικολόγους). Ο Κολ εκλεγόταν πρωθυπουργός από το 1982.

2004: Νταλικά συγκρούεται με λεωφορείο των ΚΤΕΛ στο 173^ο χλμ. της «εθνικής» οδού Αθήνας Λαμίας: Επτά μαθητές της Α' Λυκείου Φαρκαδόνας Τρικάλων νεκροί και 23 συμμαθητές τους τραυματίες ο απολογισμός.

2009: Το χριστιανοδημοκρατικό κόμμα της Άγκελα Μέρκελ, αν και χάνει μέρος της δύναμής του, αναδεικνύεται νικητής στις εκλογές της Γερμανίας με 33,8%. Οι εταίροι του μεγάλου συνασπισμού, Σοσιαλδημοκράτες, βυθίζονται στο 23%. Κερδισμένοι οι Ελεύθεροι Δημοκράτες (14,6%), προαλείφονται για συνέταιροι της κυρίας Μέρκελ. Η Αριστερά πήρε πάνω από 12% και οι Πράσινοι περίπου 10,5%.

2009: Στις εκλογές της Πορτογαλίας, οι Σοσιαλιστές του Ζοζέ Σόκρατες πήραν το 36,5% των ψήφων (το 2005 είχαν λάβει 43%) έναντι 29% των Σοσιαλδημοκρατών της Φερέιρα Λέιτε. Το Λαϊκό κόμμα και το Αριστερό Μπλοκ κυμάνθηκαν γύρω στο 10%.

2015: Στις εκλογές για το περιφερειακό Κοινοβούλιο της Καταλονίας, οι αυτονομιστές αποκτούν την απόλυτη πλειοψηφία: Το μπλοκ των κομμάτων «Μαζί για το "ναι"» (JxSi) κερδίζει το 39,6% (62 έδρες) και το αριστερό CUP 8,2% (10 έδρες). Στη Βουλή της Καταλονίας εκλέγονται 135 βουλευτές.

2016: Σε ηλικία 93 χρόνων, πεθαίνει ο Σιμόν Πέρεζ, άλλοτε πρωθυπουργός του Ισραήλ και ουσιαστικός διαπραγματευτής της συνθήκης που απέδωσε αυτονομία στην Παλαιστίνη (βραβείο Νόμπελ ειρήνης, 1993). Είχε γεννηθεί το 1923 σε περιοχή της Πολωνίας που σήμερα ανήκει στην Λευκορωσία.

Η 27^η Σεπτεμβρίου στον πολιτισμό

27 Σεπτεμβρίου 1917

Ο Εντγκάρ Ντεγκά

Ο Ιλέρ Ζερμέν Εντγκάρ Ντεγκά γεννήθηκε στο Παρίσι, στις 19 Ιουλίου 1834. Οι γονείς του τον προόριζαν για καριέρα στις τραπεζικές και άλλες επιχειρήσεις τους στη Γαλλία, την Ιταλία και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Με κρύα καρδιά τον είδαν, στα 21 του (1855), να γράφεται στη Σχολή Καλών Τεχνών. Τα πρώτα χρόνια, επηρεάστηκε από τον ακαδημαϊσμό των δασκάλων του, τον ρεαλισμό του Γουσταύου Γκουρμπέ και τον ρομαντισμό του Ευγένιου Ντελακρουά. Θέλησε να καθιερωθεί ως ζωγράφος ιστορικών θεμάτων. Επισκέφτηκε πόλεις της Ιταλίας κι αντέγραψε τα έργα του Μποτιτσέλι κυρίως. Ως τα 1860, είχε αποκτήσει φήμη για τα στιλιζαρισμένα οικογενειακά πορτρέτα του («Δούκισσα Μορμπίλι» κ.λπ.). Τη χρονιά αυτή, παρουσίασε τις «Νεαρές Σπαρτιάτισσες», φανερώνοντας δεξιότητες στις ανθρώπινες φιγούρες σε κίνηση και χρησιμοποιώντας τολμηρά χρώματα όπως οι ιμπρεσιονιστές. Η γνωριμία του, το 1862, με τον Εδουάρδο Μανέ αποτέλεσε σταθμό στη ζωγραφική του. Ο πίνακάς του «Σκηνές από τον ιππόδρομο» παραμένει κλασικός. Στράφηκε σχεδόν οριστικά στις σκηνές με κίνηση («Πλατεία Ομονοίας {Ο Βικόμ Λαπίκ και οι κόρες του}» κ.λπ.). Στα 1882, βρέθηκε για λίγο στις Ηνωμένες Πολιτείες. Από την εποχή αυτή είναι το αριστούργημά του «Γραφείο μπαμπακιού στη Ν. Ορλεάνη». Η ωριμότητά του όμως αναδεικνύεται στις διάσημες «Πλύστρες» του (1884). Αρχισε να ασχολείται με την κρητιδογραφία και, περιστασιακά, με τη γλυπτική. Ενδιαφέρθηκε για τη φωτογραφία αλλά η όρασή του τον πρόδωσε. Το ένα μάτι του έφτασε στην τύφλωση, από το άλλο μόλις που μπορούσε να βλέπει. Πέθανε στις 27 Σεπτεμβρίου 1917, καθιερωμένος ως ένας από τους μέγιστους ζωγράφους του 19^{ου} αιώνα.

1825: Εγκαινιάζεται ο πρώτος ατμοκίνητος σιδηρόδρομος που χρησιμοποιούσε βαγόνια. Ξεκίνησε από την σιδηροδρομική γραμμή Στόκτον και Ντάρλιγκτον, στη Βορειοανατολική Αγγλία.

1980: Ο Κριστόφ Πεντερέτσκι διευθύνει στην Ασίζη την ερμηνεία του δικού του «Τε Ντέουμ» (Te Deum).

2013: Σε ηλικία 73 χρόνων, πεθαίνει η δημοφιλής τραγουδίστρια λαϊκών τραγουδιών, Πόλυ Πάνου (κατ' άλλους Πολυτίμη Μπήθα, κατ' άλλους Πολυτίμη Κολιοπάνου). Είχε γεννηθεί στις 28 Οκτωβρίου 1940.